

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN
TUOMIO (laajennettu ensimmäinen jaosto)

18 päivänä syyskuuta 1995 *

Asiassa T-167/94,

Detlef Nölle, toiminimi "Eugen Nölle", kotipaikka Remscheid (Saksa), edustajinaan asianajajat Frank Montag ja Hans-Joachim Prieß, Bryssel,

kantajana,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään oikeudelliset neuvonantajat Jorge Monteiro ja Jürgen Huber, avustajinaan asianajajat Hans-Jürgen Rabe ja Georg Berrisch, Hampuri ja Bryssel, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Euroopan investointipankin oikeudellisen osaston johtaja Bruno Eynard, 100 boulevard Konrad Adenauer,

ja

* Oikeudenkäyntikieli saksa.

Euroopan yhteisöjen komissio, edustajanaan oikeudellisen osaston virkamies Eric White, avustajanaan komissiossa toimiva kansallinen virkamies Claus-Michael Happe, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen osaston virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajina,

jossa kantaja vaatii ETY:n perustamissopimuksen 178 artiklan ja 215 artiklan toisen kohdan mukaisesti sellaisen vahingon korvaamista, jonka kantajana oleva yritys väittää kärsineensä sen vuoksi, että neuvosto on antanut Kiinan kansantasavallasta peräisin olevien maalaus-, penslaus- ja lakkasivellinten tai muiden vastaavien sivelinten tuontia koskevan lopullisen polkumyyntitullin käyttöönotosta ja tätä tuontia koskevan väliaikaisen polkumyyntitullin lopullisesta määräämisestä 20 maaliskuuta 1989 annetun asetuksen (ETY) N:o 725/89, jonka yhteisöjen tuomioistuin on kumonnut asiassa Nölle 22.10.1991 antamallaan tuomiolla (asia C-16/90, Kok. 1991, s. I-5163),

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIO- ISTUIN (laajennettu ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti J. L. Cruz Vilaça, tuomarit D. P. M. Barrington, H. Kirschner, A. Kalogeropoulos ja V. Tiili,

kirjaaja: H. Jung,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 18.5.1995 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn

on antanut seuraavan

tuomion**Oikeudenkäynnin perustana olevat tosiseikat**

- 1 Kiinasta peräisin olevien tietyn tyyppisten sivellinten tuontia koskeva polkumyynnin vastainen menettely aloitettiin Fédération européenne de l'industrie de la brosse et de la pinceauterie'n (jäljempänä FEIBP) huhtikuussa 1986 komissiolle tekemän valituksen perusteella. Komissio päätti asian tutkimuksen väliaikaisesta lopettamisesta, koska China National Native Produce & Animal By-Products Import & Export Corporation (jäljempänä China National) -niminen kiinalainen yritys teki sitoumuksen yhteisöön suuntautuvan vientinsä rajoittamisesta. Tämä sitoumus hyväksyttiin 9 päivänä helmikuuta 1987 tehdyllä neuvoston päätöksellä 87/104/ETY (EYVL L 46, s. 45, jäljempänä päätös 87/104).

- 2 Komissio aloitti uudelleen tämän väliaikaisesti keskeytetyn menettelyn FEIBP:n tehtyä uuden valituksen sen vuoksi, ettei China National ollut noudattanut tekemäänsä sitoumusta. Tästä ilmoitettiin niille, joita asia koskee, julkaisemalla ilmoitus, jossa todettiin, että komissio on aloittanut uudelleen Kiinan kansantasavallasta peräisin olevien, tiettyjen maalaus-, penslaus- ja lakkasivellinten yhteisöön suuntautuvaa tuontia koskevan polkumyynnin vastaisen menettelyn (EYVL 1988 C 257, s. 5). Todettuaan, että kyseisten Kiinan kansantasavallasta peräisin olevien tuotteiden tuonti Saksan liittotasavaltaan ja Yhdistyneeseen kuningaskuntaan jo yksinään ylitti huomattavasti sitoumuksessa vahvistetun tuonnin kokonaismäärän, komissio asetti Kiinan kansantasavallasta peräisin olevien maalaus-, penslaus- ja lakkasivellinten tai muiden vastaavien sivellinten tuontia koskevan väliaikaisen polkumyyntitullin käyttöön otosta 29 syyskuuta 1988 annetulla asetuksella (ETY) N:o 3052/88 (EYVL L 272, s. 16, jäljempänä asetus N:o 3052/88) väliaikaisen polkumyyntitullin, jonka suuruus vahvistettiin tavararvon mukaan 69 prosentiksi kyseisten tuotteiden nettomääräisestä yksikköhinnasta.

- 3 Neuvosto vahvisti 20.3.1989 komission asettaman väliaikaisen polkumyöntitullin ja asetti Kiinan kansantasavallasta peräisin olevien maalaus-, penslaus- ja lakkasivellinten tai muiden vastaavien sivellinten tuontia koskevan lopullisen polkumyöntitullin käyttöön otosta ja tätä tuontia koskevan väliaikaisen polkumyöntitullin lopullisesta perimisestä 20 päivänä maaliskuuta 1989 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 725/89 (EYVL L 79, s. 24, jäljempänä asetus N:o 725/89) lopullisen polkumyöntitullin, joka oli samansuuruinen kuin väliaikainen polkumyöntitulli.
- 4 Eugen Nölle -niminen yritys (jäljempänä Nölle) luovutti 21.11.1988, 8.2.1989 ja 14.2.1989 vapaaseen liikkeeseen yhteisössä kolme erää maalaukseen ja puhdistukseen tarkoitettuja pensseleitä ja siveltimiä, joista Hauptzollamt Bremen-Freihafen (jäljempänä Hauptzollamt) määräsi Nöllel maksamaan asetuksessa N:o 3052/88 säädetyn väliaikaisen polkumyöntitullin. Mainitun asetuksen 1 artiklan 4 kohdan mukaisesti Nölle asetti 52 400 DEM:n suuruisen vakuuden, jonka suuruus vastasi sen maksettavaksi määrättyä summaa. Hauptzollamt määräsi 14.4.1989 tekemällään kolmella päätöksellä Nöllel maksamaan 51 217,40 DEM:n suuruisen määrän, joka vastaa asetuksella N:o 725/89 asetettua lopullista polkumyöntitullia.
- 5 Koska Nöllel mielestä nämä kolme päätöstä olivat lainvastaisia sen vuoksi, että asetus, johon ne perustuivat, oli annettu sitä ylemmätasoisien yhteisön oikeussääntöjen vastaisesti, se teki ensin Hauptzollamtille valituksen, jonka tämä hylkäsi, minkä jälkeen Nölle teki Finanzgericht Bremenissä valituksen näiden päätösten kumoamiseksi.
- 6 Kansallinen tuomioistuin esitti 22.1.1990 yhteisöjen tuomioistuimelle asetuksen N:o 725/89 pätevyyttä koskevan ennakkoratkaisukysymyksen. Samalla kun kansallinen tuomioistuin saattoi asian yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla, se määräsi riidanalaisten päätösten täytäntöönpanon lykättäväksi.
- 7 Yhteisöjen tuomioistuin totesi 22.10.1991 antamassaan tuomiossa, että asetus N:o 725/89 on pätemätön, koska kyseisten tuotteiden normaaliarvoa ei ollut määritetty polkumyönnillä tai vientituella muista kuin Euroopan talousyhteisön jäsenvaltioista tapahtuvalta tuonnilta suojautumisesta 11 päivänä heinäkuuta 1988 annetun

neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2423/88 (EYVL L 209, s. 1, jäljempänä perusasetus) 2 artiklan 5 kohdan a alakohdassa tarkoitettulla ”asianmukaisella ja kohtuullisella tavalla”. Tässä tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että Nölle oli esittänyt polkumyynnin vastaisen menettelyn aikana riittävästi sellaisia seikkoja, joiden perusteella ”oli kyseenalaista, oliko Sri Lanka valittu viitemaaksi asianmukaisella ja kohtuullisella tavalla” normaaliarvoa määritettäessä; samoin se katsoi, etteivät komissio ja neuvosto olleet ”pyrkineet vakavasti ja riittävästi tutkimaan, olisiko Taiwania voitu pitää asianmukaisena viitemaana”, kuten Nölle oli ehdottanut (asia C-16/90, Nölle, tuomio 22.10.1991, Kok. 1991, s. I-5163).

- 8 Yhteisöjen tuomioistuimen antaman tuomion jälkeen Finanzgericht Bremen saattoi asian päätökseen 21.1.1992 antamallaan määräyksellä ja velvoitti 31.7.1992 antamallaan määräyksellä Hauptzollamtin korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Näiden oikeudenkäyntikulujen määräksi vahvistettiin Saksan oikeudessa sovellettavien säännösten mukaisesti 10 941,40 DEM ja pääomalle määrättiin maksettavaksi 4 prosentin suuruinen korko korvausvaatimuksen esittämispäivästä alkaen.
- 9 Nölle esitti 30.6.1992 päivätyllä kirjeellään neuvostolle ja komissiolle korvausvaatimuksen vahingosta, jonka se väittää kärsineensä pätemättömän asetuksen N:o 725/89 antamisen vuoksi. Vahinko, jonka se väittää kärsineensä, johtui toisaalta 39 424,88 DEM:ksi arvioituista oikeudenkäyntikulusta ja toisaalta 50 188,15 DEM:n suuruisista pankkikoroista, jotka se oli maksanut polkumyynnitullien maksamista varten ottamistaan lainoista, kun tulliviranomaiset olivat asettaneet polkumyynnitulleja muilla päätöksillä, joita kantaja ei ollut saattanut tuomioistuimen käsiteltäviksi. Neuvosto hylkäsi tämän vaatimuksen 22.7.1992 päivätyllä kirjeellä ja komissio 30.11.1992 päivätyllä kirjeellä.
- 10 Tässä tilanteessa 25.6.1993, Nölle pani käsiteltävänä olevan asian vireille yhteisöjen tuomioistuimessa numerolla C-326/93 kirjatulla kanteella.

- 11 Yhteisöjen tuomioistuin siirsi asian 18.4.1994 antamallaan määräyksellä Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustamisesta tehdyn neuvoston päätöksen 88/591/EHTY, ETY, Euratom muuttamisesta 8 päivänä kesäkuuta 1993 tehdyn neuvoston päätöksen 93/350/Euratom, EHTY, ETY (EYVL L 144, s. 21) 4 artiklan mukaisesti yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuihin, jossa asia kirjattiin numerolla T-167/94.
- 12 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin nimesi 2.6.1994 tekemällään päätöksellä esittelevän tuomarin laajennettuun ensimmäiseen jaostoon, jolle asian käsittely siirrettiin. Esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (laajennettu ensimmäinen jaosto) päätti aloittaa suullisen käsittelyn ilman edeltäviä asian selvittämistoimia. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin pyysi kuitenkin asianosaisia vastaamaan tiettyihin kirjallisiin kysymyksiin. Asianosaiset noudattivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen pyyntöä: kantaja jätti vastauksensa 19.4.1994, ja vastaajat jättivät vastauksensa 20.4.1994. Asianosaisten suulliset lausumat ja vastaukset yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin suullisiin kysymyksiin kuultiin 18.5.1995 pidetyssä julkisessa istunnossa.

Asianosaisten vaatimukset

- 13 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— velvoittaa Euroopan talousyhteisön maksamaan 79 834,45 DEM:n suuruisen korvauksen, ja sille 8 prosentin suuruista korkoa 3.7.1992 alkaen;

— velvoittaa vastaajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

14 Neuvosto vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen;

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

15 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— jättää kanteen tutkimatta;

— tai, toissijaisesti, hylkää kanteen perusteettomana;

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Tutkittavaksi ottaminen

Tiivistelmä asianosaisten perusteluista

16 Vastineissaan komissio ja neuvosto esittävät, että kanne on jätettävä tutkimatta.

17 Neuvoston mukaan kanne, jolla asia on pantu vireille, ei täytä yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön (ETY) 19 artiklassa ja yhteisöjen tuomioistuimen työjärjes-

tyksen 38 artiklan 1 kohdan c alakohdassa mainittuja edellytyksiä, joiden mukaan kanteessa on mainittava muun muassa oikeudenkäynnin kohde ja sen on sisällettävä yhteenveto perusteista, joihin kanteessa vedotaan.

- 18 Neuvosto viittaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa Automec vastaan komissio 10.7.1990 antamaan tuomioon (asia T-64/89, Kok. 1990, s. II-367), jonka mukaan yhteisön toimielimen aiheuttamaa vahinkoa koskevassa korvauskanteessa on mainittava seikat, joiden perusteella voidaan tunnistaa se toimielimen toiminta, josta kantaja arvostelee toimielintä ja ne syyt, joiden perusteella kantaja katsoo, että toiminta on syy-yhteydessä vahinkoon, jonka se väittää kärsineensä. Neuvosto katsoo, että esillä olevasta kanteesta ei selvästi ilmene, mihin yhteisön toimielimen toimeen tai laiminlyöntiin kantajan vahingonkorvausvaatimus perustuu, ja että kanteesta ei selvästi ilmene väitetyn toimen tai laiminlyönnin ja aiheutuneen vahingon välinen syy-yhteys. Tarkemmin ilmaistuna kanteessa ei selvästi ja täsmällisesti osoiteta, johtuuko väitetty vahinko pätemättömän asetuksen antamisesta vai siitä, että Sri Lanka on virheellisin perustein valittu viitemaaksi vai vielä siitä, että komissio on jättänyt selvittämättä, olisiko Taiwan mahdollisesti ollut asianmukaisempi viitemaa.
- 19 Lopuksi neuvosto katsoo, että kanteessa ei esitetä minkäänlaista seikkaa, joka osoittaisi, että yhteisön toimielinten toiminta on syy-yhteydessä vahinkoon, jonka kantaja väittää kärsineensä; kantaja on yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 42 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan vastaisesti vasta vastauksessaan vastaajien vastineeseen vedonnut seikkoihin, joihin tällainen syy-yhteys perustuu, minkä vuoksi käsiteltävänä oleva kanne on jätettävä tutkimatta.
- 20 Myös komissio katsoo, ettei kanne täytä yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 38 artiklan 1 kohdan c alakohdassa mainittuja edellytyksiä. Komission mukaan kantaja ei ole missään kanteensa kohdassa selvittänyt, miten väitetty vahinko on tarkalleen aiheutunut sen oikeussäännön rikkomisesta, jonka perusteella yhteisöjen tuomioistuin on julistanut asetuksen N:o 725/89 pätemättömäksi. Komissio toteaa, että kantaja on vasta vastauksessaan vastaajien vastineeseen vedonnut väitetyn vahingon ja vastaajien väitettyjen virheiden välisen syy-yhteyden perustana oleviin

seikkoihin, mikä on vastoin yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 42 artiklan 2 kohdan säännöksiä.

- 21 Komissio esittää toisen väitteen, jonka mukaan kanne on jätettävä tutkimatta, koska kantajan kärsimänään vahinkona esittämiä kuluja ei voida vaatia korvattavaksi ETY:n perustamissopimuksen 215 artiklan toiseen kohtaan perustuvassa kanteessa. Komission mukaan mainittuun artiklaan perustuvaa vahingonkorvauskannetta ei voida ottaa tutkittavaksi, ellei kantaja ole aikaisemmin turvautunut kaikkiin kansallisessa oikeusjärjestyksessä säädettyihin oikeussuojakeinoihin. Komissio katsoo, että näin on oltava erityisesti silloin, kun yhteisön oikeuden mukaan asia on lopullisesti ratkaistava kansallisen oikeuden mukaisesti, kuten tässä tapauksessa.
- 22 Erityisesti Nöllelle kansallisessa tuomioistuimessa aiheutuneiden kulujen osalta komissio vetoaa yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 104 artiklan 5 kohtaan, jonka mukaan kansallisten tuomioistuinten asiana on päättää ennakkoratkaisumenettelyyn liittyvistä oikeudenkäyntikuluista. Komissio väittää, että Finanzgericht on siten lopullisesti ratkaissut oikeudenkäyntikuluja koskevan kysymyksen. Se korostaa, että kuten asiakirja-aineistosta ilmenee, Finanzgericht on itse asiassa velvoittanut Hauptzollamtin korvaamaan kantajalle 10 941,40 DEM:n suuruiset oikeudenkäyntikulut, joten tämän määrän ylittävät kulut, joita kansallisessa oikeudenkäynnissä sovellettavan lainsäädännön mukaan ei velvoiteta korvattaviksi, eivät voi olla sellainen vahinko, joka voitaisiin vaatia korvattavaksi perustamissopimuksen 215 artiklaan perustuvassa vahingonkorvauskanteessa, muuten yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 104 artiklan 5 kohta menettäisi merkityksensä.
- 23 Komissio katsoo, että samalla tavalla voidaan päätellä myös niistä koroista johtuvan vahingon osalta, jotka kantajan on täytynyt maksaa pankilleen asetuksella N:o 725/89 asetetun polkumyyntitullin maksamiseksi myönnetystä luotosta. Kuten tuonti- ja vientitullien palauttamisesta 2 päivänä heinäkuuta 1979 annetusta neuvoston asetuksesta (ETY) N:o 1430/79 (EYVL L 175, s. 1, jäljempänä asetus N:o 1430/79) ilmenee, kaikki lainvastaisesti perittyjen summien palauttamiseen liittyviä korkoja koskevat kysymykset on ratkaistava yksinomaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Komission mukaan tämä perustavaa laatua oleva oikeussääntö on

esimerkki tapauksesta, jossa samaa oikeutta ei voida enää toteuttaa yhteisön tasolla. Koska asetuksessa N:o 1430/79 ei säädetä koronmaksusta, komissio katsoo, että yhteisön oikeuteen sisältyvien erityissäännösten puuttuessa käsiteltävänä olevassa asiassa on sovellettava kansallisen oikeuden säännöksiä (asia 130/79, Express Dairy Foods, tuomio 12.6.1980, Kok. 1980, s. 1887).

- 24 Lopuksi komission mukaan käsiteltävänä olevassa asiassa on yleisen edun vastaista antaa kantajalle mahdollisuus toteuttaa vaatimuksensa tuomioistuimessa. Se, että korvauskanne pantiin vireille 25.6.1993, eli lähes kuusi kuukautta sen jälkeen, kun komissio oli hylännyt kantajan vaatimuksen väitetyn vahingon korvaamisesta (kantajan 17.12.1992 saamalla kirjeellä), herätti epäilyksiä, täyttikö kanne tutkittavaksi ottamisen edellytykset, ottaen huomioon yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön (ETY) 43 artiklan säännökset. Komissio korostaa, että vaikka yhteisöjen tuomioistuin on aikaisemmin tulkinnut mainittua 43 artiklaa toisin (asia 11/72, Giordano v. komissio, tuomio 5.4.1973, Kok. 1973, s. 417), uudemmassa oikeuskäytännössä on kuitenkin voimakkaasti korostettu, että kanteen vireillepanolle asetettua määräaika koskevat säännökset ovat ehdottomia ja velvoittavia (asia C-122/90, Emsland-Stärke v. komissio, määräys 15.5.1991, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa; ja asia C-59/91, Ranskan tasavalta v. komissio, tuomio 5.2.1992, Kok. 1992, s. I-525). Se katsoo, että kun sovelletaan yhdessä yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön (ETY) 43 artiklaa ja ETY:n perustamissopimuksen 173 artiklan kolmatta kohtaa, jossa kumoamiskanteen vireillepanolle on asetettu kahden kuukauden määräaika, kantaja on menettänyt kanneoikeutensa. Tällainen ratkaisu on oikeusvarmuutta koskevan periaatteen mukainen, koska kantaja saatetaan tasa-arvoiseen asemaan kaikkien muiden sellaisten maahantuojien kanssa, joiden polkumyyntitullin palauttamista koskevat vaatimukset komissio on hylännyt perusasetuksen 16 artiklan nojalla ja jotka voivat nostaa päätöksen johdosta kanteen yhteisöjen tuomioistuimissa ainoastaan perustamissopimuksen 173 artiklan kolmannessa kohdassa määrätyn kahden kuukauden määräajan kuluessa.
- 25 Kantaja vakuuttaa, ettei sen kanne ole millään tavalla epäselvä yhteisön toimielinten virhettä koskevan määrittelyn osalta. Sen kanteesta ilmenee selvästi, että väitetty virhe liittyy yhteisöjen tuomioistuimen pätemättömäksi toteaman asetuksen N:o 725/89 antamiseen. Syy-yhteyden osalta kantaja huomauttaa, että se on kanteessaan selkeästi esittänyt väitetyn virheen ja aiheutuneen vahingon välisen syy-yhteyden.

- 26 Lisäksi kysymys siitä, riittävätkö kanteessa esitetyt seikat syy-yhteyden osoittamiseksi, tutkitaan pääasian yhteydessä, eikä sitä käsitellä kanteen tutkittavaksi ottamisen yhteydessä.
- 27 Vastauksena komission esittämälle väitteelle siitä, että kantajalle aiheutuneiden kulujen ja sen maksamien pankkikorkojen korvaamisvaatimus on jätettävä tutkimatta sillä perusteella, että kansallinen tuomioistuin on jo ratkaissut asian, kantaja esittää, että tämä koskee käsiteltävänä olevassa asiassa pääasiaa eikä tutkittavaksi ottamista. Kansallisessa oikeudessa ei ainakaan voida säätää lopullisesti niistä oikeuksista, joita kantajalla on perustamissopimuksen 215 artiklan toisen kohdan perusteella.
- 28 Lisäksi kantaja korostaa vastauksessaan vastaajien vastineeseen, että sen vaatimia korvausmääriä ei missään tapauksessa voida luokitella yksinomaan oikeudenkäyntikuluiksi, koska kanteeseen liitetyistä tositteista ilmenee, että sen asianajajat ovat toimineet kantajan puolesta myös useissa tullivirastoissa.
- 29 Kanteen myöhäiseen vireille panoon liittyvän väitteen osalta kantaja muistuttaa, kuten komissio on itsekkin myöntänyt, että tällainen väite on ristiriidassa yhteisöjen tuomioistuimen aihetta koskevan oikeuskäytännön kanssa, minkä vuoksi kyseinen väite on hylättävä.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 30 Ensinnäkin siitä komission esittämästä prosessiväitteestä, jonka mukaan kantaja ei olisi voinut panna käsiteltävänä olevaa kannetta vireille kuusi kuukautta sen jälkeen, kun sen oletetusti kärsimää vahinkoa koskeva korvausvaatimus oli hylätty, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että yhteisöjen

tuomioistuimen perussäännön (ETY) 43 artiklan mukaan vanhentumisaika sopimussuhteen ulkopuolista yhteisön vastuuta koskevissa asioissa on viisi vuotta siitä tapahtumasta, johon korvausvelvollisuus perustuu. Vanhentumisaika keskeytyy, jos asia pannaan vireille yhteisöjen tuomioistuimessa tai jos vahinkoa kärsinyt sitä ennen esittää asiassa vaatimuksen toimivaltaiselle yhteisön toimielimelle; viimeksi mainitussa tapauksessa asia on pantava vireille ETY:n perustamissopimuksen 173 artiklassa tarkoitettussa kahden kuukauden määräajassa tai 175 artiklassa tarkoitettussa neljän kuukauden määräajassa. Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan 43 artiklan tarkoituksena on itse asiassa ainoastaan lykätä viiden vuoden määräajan päättymistä silloin, kun kyseisen määräajan kuluessa nostetun kanteen tai sitä edeltävän vaatimuksen vuoksi 173 artiklassa ja 175 artiklassa määrätty määräajat alkaa kulua; kyseisen artiklan tarkoituksena ei ole lyhentää perussäännön 43 artiklassa asetettua viiden vuoden pituista vanhentumisaikaa silloin, kun yhteisön toimielimille osoitettua vahingonkorvausvaatimusta ei seuraa kumoamiskanne eikä laiminlyöntikanne perustamissopimuksen 173 ja 175 artiklassa asian vireille panolle asetettujen määräaikaisten kuluessa, kuten tässä tapauksessa (asiat 5/66, 7/66 ja 13/66—24/66, Kampffmeyer ym. v. komissio, tuomio 14.7.1967, Kok. 1967, s. 317; ja asia 11/72, Giordano v. komissio, tuomio 5.4.1973, Kok. 1973, s. 417).

- 31 Koska tämän kanteen perustana oleva tapahtuma ilmeni 20.3.1989, jolloin asetus N:o 725/89 annettiin, eli vähemmän kuin viisi vuotta ennen mainitun kanteen vireillepanoa, kanteen tutkittavaksi ottamista koskevat edellytykset täyttyvät sen vireillepanolle asetetun määräajan osalta (em. tuomio asiassa Kampffmeyer ym. v. komissio, s. 337; em. tuomio asiassa Giordano v. komissio, 6 kohta).
- 32 Toiseksi siitä väitteestä, joka koskee yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön (ETY) 19 artiklan ensimmäisen kohdan rikkomista (mainittua säännöstä sovelletaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa mainitun perussäännön 46 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla) sekä yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 38 artiklan 1 kohdan c alakohdan rikkomista, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että mainitun perussäännön 19 artiklan 1 kohdan mukaan kanteessa on mainittava muun muassa riidan kohde ja yhteenveto seikoista, joihin kanne perustuu. Näiden vaatimusten täyttämiseksi yhteisön toimielimen aiheuttama vahinko koskevassa korvauskanteessa on erityisesti mainittava seikat, joiden perusteella voidaan tunnistaa a) toimet, joista kantaja arvostelee toimielintä, b) perusteet, joiden vuoksi se katsoo, että toiminta on syy-yhteydessä väitettyyn vahinkoon, ja c) kyseisen vahingon luonne ja laajuus (asia 5/71, Zuckerfabrik Schöppenstedt v. neuvosto, tuomio 2.12.1971, Kok. 1971, s. 975; em. tuomio asiassa Automec v. komissio, 73 kohta).

- 33 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että käsiteltävänä olevassa asiassa kantaja on oikeudellisesti riittävällä tavalla esittänyt kanteessaan, että lainvastainen toimi, josta kantaja syyttää vastaajia, oli yhteisöjen tuomioistuimen pätemättömäksi toteaman asetuksen N:o 725/89 antaminen, ja että nimenomaan tämä asetus oli väitetyn vahingon syy. Itse asiassa on todettava kantajan huomauttaneen kanteessaan, että kyseinen asetus oli väitetyn vahingon varsinainen syy. Tällä tavalla se on esittänyt vaikkakin suppeasti, mihin sen korvausvaatimuksen perustana oleva syy-yhteys perustui. Tästä syystä on hylättävä neuvoston esittämä prosessiväite, joka perustuu siihen, että kantaja ei olisi yhtäältä täsmentänyt mihin yhteisöjen toimielinten toimeen tai laiminlyöntiin väitetty vahinko perustuu ja toisaalta siihen, että kantaja ei olisi esittänyt minkäänlaista näyttöä kyseisen toiminnan ja aiheutuneen vahingon välisestä syy-yhteydestä.
- 34 Kolmanneksi kun on kysymys komission esittämästä väitteestä, jonka mukaan kanne on jätettävä tutkimatta, koska vahinkoa, jonka kantaja on esittänyt kärsineensä, ei voida määrätä korvattavaksi perustamissopimuksen 215 artiklan toisen kohdan nojalla, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, ettei ole aihetta erottaa toisistaan toisaalta sellaisista kantajan maksamista oikeudenkäyntikuluista johtuvaa vahinkoa, joita ei ole kokonaisuudessaan määrätty korvattaviksi kansallisessa tuomioistuimessa käsittelyn päätteeksi annetussa tuomiossa ja toisaalta vahinkoa, joka johtuu niistä lainoista maksetuista pankkikoroista, jotka kantaja väittää ottaneensa voidakseen maksaa asetuksella N:o 725/89 asetetun polkumyyntitullin.
- 35 Sitä vahinkoa koskevan korvausvaatimuksen osalta, joka johtuu oikeudenkäyntikuluista, joista kantaja on joutunut vastaamaan kansallisen tuomioistuimen riita-asiassa Hauptzollantia vastaan antaman päätöksen perusteella, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että vaikka yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen 178 ja 215 artiklan mukainen vahingonkorvauskanne on erillinen kannetyyppi, jolla on erityinen tehtävä kanteiden joukossa ja jonka käyttämiselle on asetettu sen erityisen tarkoituksen perusteella määriteltyjä edellytyksiä, sitä on kuitenkin arvioitava osana sitä oikeusturvajärjestelmää, joka perustamissopimuksessa on luotu yksityisten oikeussubjektien turvaksi. Jos yksityinen oikeussubjekti katsoo, että sille aiheutuu vahinkoa lainvastaisena pitämänsä yhteisön säädöksen vuoksi, sillä on kyseisen säädöksen täytäntöönpanon yhteydessä — jos säädöksen täytäntöönpano on uskottu kansallisille viranomaisille — mahdollisuus kiistää säädöksen pätevyys kansallisessa tuomioistuimessa oikeudenkäynnissä kansallista viranomaista vastaan. Kyseinen

tuomioistuinin voi — tai sillä voi olla jopa velvollisuus siihen — saattaa kysymyksen kyseisen yhteisön säädöksen pätevyydestä yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi perustamissopimuksen 177 artiklassa määriteltyjen edellytysten mukaisesti. Tällaisella menettelyllä voidaan kuitenkin tehokkaasti turvata asianomaisten yksityisten oikeussubjektien oikeussuoja ainoastaan silloin, kun se voi johtaa väitetyn vahingon korvaamiseen (asia 96/71, Haegeman v. komissio, tuomio 25.10.1972, Kok. 1972, s. 1005; asia 281/82, Unifrex v. komissio ja neuvosto, tuomio 12.4.1984, Kok. 1984, s. 1969; asia 81/86, De Boer Buizen v. neuvosto ja komissio, tuomio 29.9.1987, Kok. 1987, s. 3677; ja asia 282/90, Vreugdenhill v. komissio, tuomio 13.3.1992, Kok. 1992, s. I-1937).

36 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa yhteisöjen tuomioistuimen katsoneen, että kun vahingonkorvauskanteen nostaminen yhteisöjen tuomioistuimissa edellyttää tietyissä tapauksissa turvautumista sitä ennen kaikkiin sellaisiin kansallisen oikeusjärjestyksen mukaisiin oikeussuojakeinoihin, joiden välityksellä yhteisössä tehdyn päätöksen pätevyys voidaan kiistää, kansallisten tuomioistuinten toimivaltaan kuuluvat riita-asiat on ratkaistava kansallisissa tuomioistuimissa kansallisen oikeuden mukaisesti siltä osin, kuin asiasta ei ole säädetty yhteisön oikeudessa; kun asiasta ei ole yhteisön säännöksiä, kansallisten viranomaisten asiana on ratkaista kaikki pääasiaan liittyvät liitännäiskysymykset (asia 26/74, Roquette frères v. komissio, tuomio 21.5.1976, Kok. 1976, s. 677).

37 Edellä mainitun oikeuskäytännön mukaan oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva kysymys, joka on liitännäiskysymys kantajan ja Hauptzollamtin välisessä pääasiassa, joka koskee pätemättömäksi julistetun asetuksen N:o 725/89 mukaisen polkumyyntitullin maksamista, kuuluu kansallisen tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan. Koska yhteisön tasolla ei ole säädetty asiaa koskevista yhdenmukaistamistoimenpiteistä, kyseisen kansallisen tuomioistuimen on ratkaistava tällaiset kysymykset niihin sovellettavien kansallisen oikeuden säännösten mukaan, kuten kansallinen tuomioistuin on käsiteltävänä olevassa tapauksessa tehnytkin.

38 On kuitenkin lisättävä, että yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 104 artiklan 5 kohdan mukaan kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää ennakkokysymysmenettelyyn liittyvistä oikeudenkäyntikuluista. Käsiteltävänä olevassa tapauksessa

on kysymys sellaisista oikeudenkäyntikuluista syntyneen vahingon korvausvaatimuksesta, joista asianosainen joutui vastaamaan sen vuoksi, että niitä ei veloitettu korvattaviksi siinä tuomioissa, joka annettiin kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa oikeudenkäynnissä sen jälkeen, kun yhteisöjen tuomioistuin oli antanut vastauksensa perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti sille esitettyyn kysymykseen. Siten yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että koska kantaja ei ole väittänyt, että kansallisen oikeuden mukaiset oikeussuojakeinot eivät olisi tarjonneet tehokasta suojaa kantajan yhteisön oikeuteen perustuvien oikeuksien turvaamiseksi, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ei pidä sille esitetyn korvausvaatimuksen yhteydessä asettaa kyseenalaiseksi sen yksinomaisen toimivallan olemassaoloa, joka kansallisella tuomioistuimella on yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 104 artiklan 5 kohdan nojalla, eikä estää tämän toimivallan käyttämistä, koska muuten tämän säännöksen tehokas vaikutus (effet utile) estettäisiin.

39 Siten kantajan kanne on jätettävä tutkimatta siltä osin kuin se koskee sellaisen vahingon korvaamista, joka on syntynyt siitä, että kantajalle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei ole veloitettu korvattaviksi siinä Finanzgericht Bremenin antamassa tuomioissa, jossa asetuksen N:o 725/89 laillisuutta koskeva riita saatettiin päätökseen, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole toimivaltainen ratkaisemaan tällaista vaatimusta perustamissopimuksen 215 artiklan toisen kohdan mukaan.

40 Niiden kulujen osalta, jotka kantajalle on aiheutunut sen asianajajien useissa tulivirastoissa suorittamista toimista, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että vaikka kantaja voisi vaatia tällaisen vahingon korvaamista siinä vaiheessa, kun se vastaa vastaajien vastineeseen, tämä vaatimus on tutkittava käsiteltävänä olevan kanteen pääasian yhteydessä.

41 Sellaisen vahingon korvausvaatimuksen osalta, joka on syntynyt siitä, että kantaja on maksanut pankkikorkoja niistä lainoista, jotka kantaja väittää ottaneensa voidakseen maksaa asetuksella N:o 725/89 asetetun polkumyyntitullin, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että — kuten kantaja on esittänyt kanteessaan ja 18.5.1995 pidetyssä suullisessa käsittelyssä, eivätkä vastaajat ole tätä kiistäneet —

kantaja ei olisi millään sisäisen oikeuden mukaisella oikeussuojakeinolla voinut saada korvausta kyseisestä vahingosta. Koska viranomaisten saattaminen vastuuseen Saksan liittotasavallassa itse asiassa edellyttää, että vastuullinen viranomainen on tehnyt virheen, ja koska yhteisöjen tuomioistuin on todennut asetuksen N:o 725/89 pätemättömäksi yhteisöjen toimielinten eikä saksalaisten viranomaisten virheellisen toiminnan vuoksi, kantajalle yhteisön oikeudessa myönnettyjä subjektiivisia oikeuksia ei tässä tapauksessa voida tehokkaasti toteuttaa turvautumalla kaikkiin kansallisen oikeuden mukaisiin oikeussuojakeinoihin (ks. em. tuomiot Unifrex v. komissio ja neuvosto, tuomio 6.6.1990, 12 kohta ja C-119/88, AERPO ym. v. komissio, s. I-2189, 13 kohta).

- 42 Näin ollen, kuten yhteisöjen tuomioistuin on katsonut edellä mainitussa asiassa Vreugdenhill v. komissio (11—15 kohta) antamassaan tuomiossa, kun väitetyn vahingon aiheuttaneen pätemättömäksi todetun asetuksen on antanut neuvosto, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella on yksinomainen toimivalta ratkaista yhteisön aiheuttamaa vahinkoa koskeva korvauskanne perustamissopimuksen 178 ja 215 artiklan mukaisesti. Tästä syystä kanne on otettava tutkittavaksi siltä osin kuin siinä vaaditaan siitä johtuneen vahingon korvaamista, että kantaja on maksanut pankkikorkoja pätemättömäksi todetun asetuksen N:o 725/89 soveltamisen vuoksi lainaamistaan varoista (ks. myös asia C-55/90, Cato v. komissio, tuomio 8.4.1992, Kok. 1992, s. I-2533, 17 kohta).

- 43 Edellä esitetyn perusteella kanne on otettava tutkittavaksi siltä osin kuin siinä vaaditaan sellaisen vahingon korvaamista, jonka kantaja väittää kärsineensä, koska se on väitetyksi maksanut pankkikorkoja asetuksella N:o 725/89 asetetun polkumyynnitullin maksamisen yhteydessä. Muilta osin kanne on jätettävä tutkimatta.

Pääasia

Yhteisön sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun peruste

Tiivistelmä asianosaisten perusteluista

- 44 Kantaja erottaa toisistaan yhteisön lainsäädäntötoimet ja hallintotoimet ja katsoo, että polkumyyntitoimenpiteet sijoittuvat itse asiassa näiden kahden ryhmän väliin, vaikka ne annetaan asetuksina. Kantajan mukaan samanlainen erottelu on tehtävä lainvastaisista polkumyyntitoimenpiteistä johtuvan yhteisön vastuun osalta. Kantaja huomauttaa, että silloin kun polkumyyntiasetuksen lainvastaisuus johtuu sellaisten sääntöjen rikkomisesta, jotka liittyvät monimutkaisten taloudellisten seikkojen arviointiin, asiaan sovelletaan ankarampia yhteisön vastuuta koskevia edellytyksiä eli niitä, jotka koskevat lainsäädäntötoimiin perustuvaa vastuuta. Jos lainvastaisuus sitä vastoin johtuu menettelysääntöjen tai hallinnollisten sääntöjen rikkomisesta, on sovellettava niin sanottuja ”yksinkertaisia” edellytyksiä. Kantajan mukaan käsiteltävänä oleva tapaus kuuluu periaatteessa jälkimmäiseen ryhmään. Komission virhe johtuu perusasetuksen 2 artiklan 5 kohdan a alakohdassa säädetyn viitemaan määrittämistä koskevan menettelysäännön rikkomisesta.
- 45 Tältä osin kantaja korostaa, että vaikka yhteisöjen tuomioistuimen asiassa *Epicheiriseon Metalleftikon Viomichanikon kai Naftiliakon ym. vastaan* komissio 28.11.1989 antaman tuomion (C-122/86, Kok. 1989, s. 3959) mukaan perusasetuksen täytäntöönpanossa sovelletaan lainsäädäntötoimiin perustuvaa vastuuta koskevia ankarampia edellytyksiä, koska näihin lainsäädäntötoimiin liittyy talouspoliittisia valintoja, kyseinen asia koski polkumyyntiin vastaisen menettelyn lopettamisesta tehtyä komission päätöstä, joka on epäilemättä talouspoliittista valintaa edellyttävä säädös. Sitä vastoin käsiteltävänä olevassa asiassa perusasetuksen 2 artiklan 5 kohdan a alakohdan soveltaminen tuskin edellytti talouspolitiikkaan liittyvän harkintavallan käyttöä, vaan ainoastaan hallinnollisten menettelysääntöjen, kuten huolellisuusvelvollisuuden, ETY:n perustamissopimuksen

190 artiklassa määrätyn perusteluvollisuuden sekä harkintavallan väärinkäyttöä koskevan kiellon noudattamista.

- 46 Edellä esitetyn perusteella kantaja on käsitellyt ainoastaan toissijaisesti lainsäädäntötoimiin perustuvan yhteisön vastuun edellytyksiä.
- 47 Komissio huomauttaa, että kantaja yrittää osoittaa, että sopimussuhteen ulkopuoliselle vastuulle olisi olemassa jokin muu peruste kuin se, jota sovelletaan lainsäädäntötoimen ollessa kysymyksessä. Komission mukaan polkumyyntitoimenpiteiden osalta ainoastaan lopullinen polkumyyntiasetus vaikuttaa kantajien asemaan, ja tällaista asetusta annettaessa tehdyn virheen on ilmettävä itse asetuksessa, jotta vahingonkorvauskanne voisi menestyä (yhdistetyt asiat 294/86 ja 77/87, *Technointorg v. komissio ja neuvosto*, tuomio 5.10.1988, Kok. 1988, s. 6077). Koska ainoastaan lopullinen asetus voi olla vahingon syy, yhteisön vastuu voi käsiteltävänä olevassa asiassa aiheutua ainoastaan lainsäädäntötoimesta.
- 48 Neuvosto katsoo, että koska kantaja vaatii sellaisen vahingon korvaamista, jonka se väittää kärsineensä asetuksen N:o 725/89 antamisen vuoksi, kysymystä yhteisön vastuusta on arvioitava niiden periaatteiden perusteella, jotka koskevat lainsäädäntötoimiin perustuvaa yhteisön vastuuta. Se korostaa, että kantajan väite siitä, että yhteisön vastuuta ei määritettäisi väitetyn vahingon aiheuttaneen säädöksen luonteen perusteella vaan väitetyn lainvastaisen teon perusteella, on ristiriidassa yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön kanssa (yhdistetyt asiat C-104/89 ja C-37/90 *Mulder ym. v. neuvosto ja komissio*, tuomio 19.5.1992, Kok. 1992, s. I-3061). Neuvosto myöntää kuitenkin, että jos yhteisöjen toimielimet rikkovat yksittäistapauksessa polkumyyntiasetuksen antamista edeltäneessä hallinnollisessa menettelyssä sovellettavia sääntöjä, oikeussubjektilla, jonka asemaan tämä vaikuttaa, on oikeus nostaa korvauskanne, edellyttäen kuitenkin, että lainvastainen toiminta on yksin aiheuttanut väitetyn vahingon. Neuvoston mukaan kantaja ei kuitenkaan käsiteltävänä olevassa asiassa ole väittänyt, että Sri Lankan valinta

viitemaaksi tai yhteisöjen toimielinten laiminlyönti tutkia tarkemmin, olisiko Taiwan voinut olla asianmukaisempi viitemaa, olisi sinänsä aiheuttanut väitetyn vahingon.

- 49 Lopuksi neuvosto korostaa, että jos yhteisön vastuu käsiteltävänä olevassa asiassa aiheutuu tehdystä hallintotoimesta, ainoastaan komissio on vastuussa virheellisestä toiminnasta, eikä käsiteltävänä olevaa kannetta siten voi suunnata neuvostoa vastaan.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 50 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että kantaja vaatii korvausta vahingosta, jonka se väittää kärsineensä yhteisöjen tuomioistuimen pätemättömäksi toteaman asetuksen N:o 725/89 antamisen seurauksena.
- 51 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on katsonut edellä mainitussa asiassa *Epicheiriseon Metalleftikon Viomichanikon kai Naftiliakon ym. vastaan* komissio antamassaan tuomiossa, on muistettava, että ne neuvoston ja komission toimet, jotka annetaan polkumyyntiin kohdistettavien toimenpiteiden mahdolliseen käyttöönottoon liittyvässä menettelyssä, ovat talouspoliittisia valintoja edellyttäviä lainsäädäntötoimia. Siksi tällaiset toimet voivat aiheuttaa yhteisön vastuun ainoastaan silloin, kun yksityisiä oikeussubjekteja suojaavaa ylemmäntasoisista oikeussääntöä on riittävän vakavasti rikottu (em. asia *Zuckerfabrik Schöppenstedt v. neuvosto*; asiat 56/74—60/74, *Kampffmeyer ym. v. neuvosto ja komissio*, tuomio 2.6.1976, Kok. 1976, s. 711, 13 kohta; asiat 83/76 ja 94/76, 4/77, 15/77 ja 40/77, *HNL ym. v. neuvosto ja komissio*, tuomio 25.5.1978, Kok. 1978, s. 1209, 4 kohta; asia 238/78, *Ireks-Arkady v. neuvosto ja komissio*, tuomio 4.10.1979, Kok. 1979, s. 2955, 9 kohta; asia T-489/93, *Unifruit Hellas v. komissio*; tuomio 15.12.1994, Kok. 1994, s. II-1201, 35 kohta; asia T-472/93, *Campo Ebro Industrial SA ym. v. neuvosto*, tuomio 21.2.1995, Kok. 1995, s. II-421).

- 52 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kantajan esittämä väite, jonka mukaan yhteisön vastuu tässä tapauksessa määräytyisi väitetyn lainvastaisen teon luonteen mukaan (menettelysääntöjen rikkominen) eikä väitetyn vahingon aiheuttaneen yhteisön säädöksen luonteen mukaan, on perusteeton, minkä vuoksi on syytä tutkia, ovatko vastaajina olevat toimielimet rikkoneet riittävän ilmeisellä tavalla yksityisiä oikeussubjekteja suojaavaa ylemmäntasoisia oikeussääntöä.

Lainsäädäntötoimeen perustuva yhteisön vastuu

Virhe

- 53 Kantaja arvostelee yhteisön toimielimiä neljästä virheestä, jotka ne ovat tehneet soveltaessaan perusasetuksen 2 artiklan 5 kohdan a alakohtaa ja joihin yhteisön vastuu voi perustua. Ensimmäinen koskee perustamissopimuksen 190 artiklan rikkomista, toinen puolustuksen oikeuksien loukkaamista, kolmas harkintavallan väärinkäyttöä sekä neljäs huolellisuusvelvollisuutta koskevan periaatteen ja hyvän hallinnon periaatteen loukkaamista.

Perustamissopimuksen 190 artiklan väitetty rikkominen

— Tiivistelmä asianosaisten perusteluista

- 54 Kantaja toteaa, että yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa Nölle antamassaan tuomiossa todennut, että toimielimet eivät ole esittäneet Taiwanin markkinoiden ominaispiirteitä koskevien väitteidensä tueksi minkäänlaisia yksityiskohtia tai tosiseikkoja. Kantaja viittaa myös kyseisessä asiassa annettuun julkisasiamiehen ratkaisuehdotukseen, jossa julkisasiamies lisäksi katsoi, että asetusta N:o 725/89 ei ollut riittävästi perusteltu, koska siinä ei mainittu mitään siitä, olivatko

yhteisössä toimivat valmistajat myös itse myötävaikuttaneet yhteisön teollisuudelle aiheutuneeseen vahinkoon myymällä Kiinasta peräisin olevia siveltimiä.

- 55 Komissio vakuuttaa, että kantajan väitteet olivat perusteettomia, koska yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen 190 artiklan rikkominen ei aiheuta yhteisön vastuuta (asia 106/81, Kind v. ETY, tuomio 15.9.1982, Kok. 1982, s. 2885).
- 56 Neuvosto esittää, että — toisin kuin kantaja väittää — yhteisöjen tuomioistuin ei ole edellä mainitussa asiassa Nölle antamassaan tuomiossa todennut, että asetus N:o 725/89 olisi perustamissopimuksen 190 artiklan vastainen tai ettei se olisi ollut riittävästi perusteltu.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 57 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että yhteisöjen tuomioistuin ei ole edellä mainitussa asiassa Nölle antamassaan tuomiossa katsonut, että yhteisön toimielimet olisivat rikkoneet perustamissopimuksen 190 artiklaa tai että riidanalainen asetus ei olisi ollut riittävästi perusteltu. Vaikka edellä mainitusta tuomiosta voitaisiin päätellä, että tällainen rikkominen on tapahtunut, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kuitenkin muistuttaa, että yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan säädöksen perustelujen puutteellisuus ei aiheuta yhteisön vastuuta (em. asia Kind v. komissio, 14 kohta; asia AERPO ym. v. komissio, 20 kohta; asia Unifruit Hellas v. komissio, 41 kohta).
- 58 Tästä syystä ensimmäinen kanneperuste, joka koskee asetuksen N:o 725/89 perustelujen puutteellisuutta, on hylättävä.

Puolustuksen oikeuksien väitetty loukkaaminen

Tiivistelmä asianosaisten perusteluista

- 59 Kantajan mukaan edellä mainitussa asiassa Nölle annetusta julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksesta ilmenee selvästi, että huolellisuusvelvollisuutta koskevan periaatteen loukkaaminen, perustamissopimuksen 190 artiklan rikkominen ja harkintavalan väärinkäyttöä koskevan kiellon rikkominen merkitsevät viime kädessä sen oikeuden loukkaamista, joka yksityisillä oikeussubjekteilla on oikeudenmukaiseen puolustukseen. Viimeksi mainittu on perustavaa laatua oleva oikeus, ja siitä on määrätty Euroopan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen 6 artiklassa. Tältä osin kantaja huomauttaa, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan perusoikeudet ovat olennainen osa yleisiä oikeusperiaatteita, joiden noudattamista yhteisöjen tuomioistuin valvoo (asia C-49/88, Al Jubail Fertilizer, tuomio 27.6.1991, Kok. 1991, s. I-3187).
- 60 Komissio väittää, että kaikkien niiden, joita polkumyynnin vastainen menettely koskee, puolustuksen oikeuksia ei suojella samalla tavalla, koska suojelun laajuus riippuu suoraan kyseisen oikeussubjektin asemasta menettelyssä. Se muistuttaa, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan ainoastaan sellaiset oikeussubjektit, joille toimenpiteestä on haitallisia seurauksia, voivat vaatia mainittujen oikeuksien suojaamista. Sitä vastoin polkumyynnin vastaisessa menettelyssä tällaiset toimenpiteet kohdistuvat ainoastaan viejiin eikä tuojiin, jollainen kantajakin on.
- 61 Neuvosto kiistää kantajan väitteen, jonka mukaan kantaja olisi nauttinut puolustuksen oikeuksien suojelusta, ja huomauttaa, että yhteisöjen toimielinten velvollisuus noudattaa hyvän hallinnon yleistä periaatetta ei käsiteltävänä olevassa tapauksessa kohdistu kantajan etujen vaan yhteisten etujen suojaamiseen. Neuvosto lisää, että vaikka näiden periaatteiden loukkaaminen saattaa aiheuttaa säädöksen pätemättömyyden, se ei merkitse, että näiden periaatteiden tarkoituksena olisi yksityisten oikeussubjektien suojaaminen.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 62 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että yhteisöjen tuomioistuimen mukaan polkumyynnin vastainen menettely ja sen päätteeksi mahdollisesti toteutettavat suojatoimenpiteet kohdistuvat ainoastaan ulkomaalaisiin tai kolmansissa maissa toimiviin valmistajiin ja viejiin sekä mahdollisesti niihin etuyhteydessä oleviin tuojiin, eikä kantajan kaltaisiin itsenäisiin tuojiin (asia C-170/89, BEUC v. komissio, tuomio 28.11.1991, Kok. 1991, s. I-5709).
- 63 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että käsiteltävänä olevassa tapauksessa polkumyynnin vastainen menettely ei kohdistu kantajaan eikä siinä siten voida päätyä kantajalle vastaiseen toimenpiteeseen, koska kantajaa vastaan ei ole esitetty minkäänlaista syytöstä. Tästä syystä kantajan puolustuksen oikeuksien väitettyä loukkaamista koskeva kanneperuste on perusteeton, minkä vuoksi se on hylättävä (em. asia BEUC v. komissio, 20—23 kohta; asia 234/84, Belgia v. komissio, tuomio 10.7.1986, Kok. 1986, s. 2263; ja asia 40/85, Kok. 1986, s. 2321, 28 kohta).

Väitetty harkintavallan väärinkäyttö

Tiivistelmä asianosaisten perusteluista

- 64 Kantaja väittää, että koska yhteisöjen tuomioistuin on todennut edellä mainitussa asiassa Nölle antamansa tuomion 36 kohdassa, että yhteisön toimielimet olivat tehneet kohtuuttoman ja epäasianmukaisen valinnan normaaliarvoa määrittäessään, on selvää, että tämä sama yhteisön toimielinten toiminta täyttää myös harkintavallan väärinkäytön tunnusmerkistön.
- 65 Vastaajat eivät ole esittäneet tätä koskevia huomautuksia.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 66 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisön päätös tai muu toimenpide täyttää harkintavallan väärinkäytön tunnusmerkit ainoastaan, jos objektiivisten, asiaankuuluvien ja johdonmukaisten tekijöiden perusteella ilmenee, että toimella tavoitellaan muita kuin sen perusteeksi esitettyjä päämääriä (asia 198/87, Kerzmann v. tilintarkastustuomioistuin, tuomio 4.7.1989, Kok. 1989, s. 2083, tuomion tiivistelmän 2 kohta; asia C-323/88, Sermes, tuomio 11.7.1990, Kok. 1990, s. I-3027, 33 kohta).
- 67 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että kantaja on esittänyt ainoastaan yhden yksinkertaisen toteamuksen edes yrittämättä perustella sitä ja tukematta sitä minkäänlaisilla perusteluilla tai näytöllä. Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että harkintavallan väärinkäyttöä koskeva kanneperuste on perusteeton, minkä vuoksi se on hylättävä (ks. em. tuomio asiassa Sermes, 35 ja 36 kohta).

Huolellisuusvelvollisuutta koskevan periaatteen ja hyvää hallintoa koskevan periaatteen väitetty rikkominen

Tiivistelmä asianosaisten perusteluista

- 68 Kantaja muistuttaa, että yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa Nölle antamassaan tuomiossa todennut, että yhteisöjen toimielimet eivät ole ottaneet huomioon kaikkia olennaisia seikkoja eivätkä tutkineet asiakirja-aineistoa riittävän perusteellisesti. Kantajan mukaan tällaisella toiminnalla loukataan huolellisuusvelvollisuutta koskevaa periaatetta, joka kuuluu yhteisön oikeusjärjestyksessä taattuihin hallinnollista menettelyä koskeviin takeisiin (asia C-269/90, Technische Universität München, tuomio 21.11.1991, Kok. 1991, s. I-5469), sekä Saksan oikeudessa tunnettua "Offizialmaxime"-periaatetta (virallisperiaatetta), jonka mukaan asianomainen viranomaisen johtaa menettelyä, joten käsiteltävänä olevassa asiassa komission olisi pitänyt perusasetuksen 2 artiklan 5 kohdan a alakohtaa soveltaessaan kunnioittaa yksityisiä oikeussubjekteja suojaavia menettelyllisiä takeita. Lisäksi huolellisuusvelvollisuutta koskevan periaatteen loukkaaminen merkitsee tässä tapauksessa, että perusasetuksen 7 artiklan 1 kohdan b alakohtan,

2 artiklan a alakohdan, 4 artiklan ja 5 artiklan mukaista oikeutta tulla kuulluksi on loukattu, koska komissio ei ole ottanut huomioon kantajan esittämiä viitemaan valintaa koskevia perusteluita.

69 Sen osalta, kuinka laajan suojan väitetysti rikotut periaatteet tarjoavat, kantaja vetoaa erityisesti yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön (asia 324/85, Bouteiller v. komissio, tuomio 4.2.1987, Kok. 1987, s. 529; asia C-200/89, FUNOC v. komissio, tuomio 11.10.1990, Kok. 1990, s. I-3669; yhdistetyt asiat T-79/89, T-84/89—86/89, T-89/89, T-91/89, T-92/89, T-94/89, T-96/89, T-98/89, T-102/89 ja T-104/89, BASF v. komissio, tuomio 27.2.1992, Kok. 1992, s. II-315), jonka mukaan sellaiset yhteisön oikeuden säännöt, joilla ei määritellä ainoastaan toimielinten sisäisiä toimintatapoja vaan joilla taataan myös se, että niitä laillisuuden, oikeusvarmuuden ja hyvän hallinnon periaatteita noudatetaan, joihin luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat vedota, ”luovat oikeuksia” kyseisille henkilöille ja ovat oikeusvarmuutta edistävä tekijä; tästä kantaja päättää, että soveltamalla virheellisesti perusasetuksen 2 artiklan 5 kohdan a alakohtaa, yhteisön toimielimet ovat rikkoneet oikeussääntöjä, joilla pyritään turvaamaan yksityisten oikeussubjektien menettelylliset takeet (huolellisuusvelvollisuutta koskeva periaate) ja jotka ovat niiden subjektiivisten oikeuksien perusta, joihin yksityiset oikeussubjektit voivat vedota viranomaisia vastaan.

70 Komissio kiistää kantajien väitteen siitä, että huolellisuusvelvollisuutta koskevan periaatteen väitetty loukkaaminen merkitsisi kantajaa henkilökohtaisesti suojaavan oikeussäännön loukkaamista, ja katsoo, että edellä mainitulla tuomiolla asiassa Technische Universität München, johon kantaja on viitannut, ei ole merkitystä käsiteltävänä olevan asian kannalta, koska maahantuojan asema viitemaata määrittäessä ei ole sama kuin tieteellisten laitteiden maahantuojan asema, sillä itsenäisellä maahantuojalla ei ole ratkaisevaa asemaa polkumyynnin vastaisessa menettelyssä, eikä tehty päätös koske sitä suoraan.

71 Komissio myöntää, että ”Offizialmaxime”-periaatteen mukaan sen on noudatettava huolellisuusvelvollisuuttaan, mutta se huomauttaa, että sen selvittämiseksi, voiko huolellisuusvelvollisuutta koskevan periaatteen perusteella syntyä subjektiivisia oikeuksia, on tutkittava, onko yksityisellä oikeussubjektilla perusasetuksen 2 artiklan 5 kohdan a alakohdan soveltamisen yhteydessä oikeus esittää vaatimus, jolla se

voi ohjata hallintoviranomaisten toimintaa haluamaansa suuntaan vai päättääkö hallintoviranomainen itse kyseisen menettelyn kulusta ("Offizialmaxime"). Komission mukaan yksinomaan hallintoviranomainen voi päättää kyseisen säännöksen soveltamisesta, eikä kantajalla siten ole käsiteltävänä olevassa tapauksessa minkäänlaista subjektiivista oikeutta. Komission mukaan perusasetuksen 7 artikla ei myöskään perusta kantajalle prosessuaalisia takeita, ja komissio korostaa, että mainitussa säännöksessä ainoastaan mainitaan esimerkkejä niistä tiedonlähteistä, joita yhteisöjen toimielimet voivat käyttää, kun ne aloittavat ja suorittavat polkumyyntiä koskevan tutkimuksen, ja että maahantuojilla ei ole muita kuin perusasetuksessa mainittuja oikeuksia, koska maahantuojat ovat ainoastaan yksi näistä lähteistä (em. asia BEUC v. komissio).

- 72 Neuvosto on samaa mieltä komission kanssa, ja se väittää, että vaikka yhteisöjen tuomioistuin olisi katsonut, että toimielimet olivat rikkoneet huolellisuusvelvollisuutta koskevaa periaatetta, se ei tarkoita, että ne olisivat rikkoneet kantajan oikeuksia suojelevaa oikeussääntöä. Jotta neuvoston mukaan voitaisiin päätellä, onko huolellisuusvelvollisuutta koskeva periaate yksityisiä oikeussubjekteja suojeleva oikeussääntö, on ensin selvítettävä, suojellaanko säännöksellä, jota sovellettaessa tätä periaatetta väitetään loukatun, yksityisiä oikeussubjekteja. Tästä neuvosto päättelee, että siltä osin kuin tässä tapauksessa kysymyksessä olevalla perusasetuksen 2 artiklan 5 kohdan a alakohdalla ei suojella kantajan etuja, niitä ei suojella myöskään huolellisuusvelvollisuutta koskevalla periaatteella.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi

- 73 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan silloin, kun yhteisöjen toimielimet käyttävät laajaa harkintavaltaa, yhteisön oikeusjärjestykseen luotujen takeiden kunnioittamisella hallinnollisissa menettelyissä on yhä olennaisempi merkitys; tällaisia takeita ovat erityisesti toimivaltaisen toimielimen velvollisuus yksittäistapauksessa tutkia huolellisesti ja puolueettomasti kaikki asiaankuuluvat seikat, hallintoalamaisen oikeus ilmaista kantansa sekä saada riittävät perustelut päätökselle (em. tuomio asiassa Technische Universität München, 14 kohta).

- 74 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että edellä mainitussa asiassa Nölle annetun tuomion 30—32 kohdista ilmenee, että yhteisöjen tuomioistuin totesi asetuksen N:o 725/89 pätemättömäksi, koska komissio ei ollut ottanut huomioon kaikkia olennaisia seikkoja määrittääkseen viitemaan asianmukaisella tavalla, ja koska se ei ollut tutkinut perusteellisemmin kantajan ehdotusta Taiwanin valinnasta eikä myöskään kantajan väitteitä siitä, että Sri Lanka oli valittu viitemaaksi virheellisin perustein. Yhteisöjen tuomioistuin totesi edellä mainitun tuomion 34 kohdassa erityisesti, että komissio ei ollut esittänyt minkäänlaista täsmennystä tai tosiseikkaa sen tueksi, ettei se ollut ottanut Taiwania huomioon viitemaana sen vuoksi, että kyseisten tuotteiden fyysiset ominaisuudet ja tuotantokustannukset olivat erilaiset ja koska ne taiwanilaiset tuottajat, joihin oli otettu yhteyttä, olivat kieltäytyneet yhteistyöstä.
- 75 Näiden toteamusten perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että viitemaan määrittämistä koskeva yhteisöjen toimielinten toiminta, jonka yhteisöjen tuomioistuin on todennut edellä mainitussa asiassa Nölle antamassaan tuomiossa toteamalla asetuksen N:o 725/89 pätemättömäksi, täyttää huolellisuusvelvollisuutta koskevan periaatteen loukkaamisen tunnusmerkit.
- 76 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo lisäksi, ettei ole kyseenalaista, että periaate suojaa yksityisiä oikeussubjekteja käsiteltävänä olevassa tapauksessa. Itse asiassa vaikka niille, joita polkumyynnin vastainen menettely koskee, kuuluvat oikeudet riippuvat menettelyn vaiheesta ja siitä, missä ominaisuudessa ne osallistuvat menettelyyn (asianomainen viejä, etuyhteydessä oleva tuoja, itsenäinen tuoja) sekä siitä, mistä perusasetuksen säännöksestä on kysymys, komissio loukkaa kuitenkin yksityisten oikeussubjektien suojana olevaa huolellisuusvelvollisuutta koskevaa periaatetta, jos itsenäinen maahantuojia pystyy osoittamaan, että sillä on riittävä intressi osallistua polkumyynnin vastaiseen menettelyyn ”oikeussubjektina, jota asia koskee”, mutta komissio ei noudata sille kuuluvaa velvollisuutta tutkia vakavasti ja perusteellisesti, ovatko tämän oikeussubjektin väitteet ja ehdotukset perusteltuja, vaikka viimeksi mainitun huomautusten perusteella on kyseenalaista, onko viitemaa valittu asianmukaisella tavalla.

- 77 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo aiheelliseksi tutkia seuraavaksi kysymystä siitä, onko käsiteltävänä olevassa tapauksessa kysymyksessä mainitun säännön ilmeinen ja vakava loukkaus ilman, että olisi tarvetta tutkia, onko huolellisuusvelvollisuutta koskeva periaate ylemmäntasoinen oikeussääntö.

Huolellisuusvelvollisuutta ja hyvää hallintoa koskevan periaatteen ilmeinen ja vakava loukkaus

Tiivistelmä asianosaisten perusteluista

- 78 Kantaja muistuttaa, että edellä mainitussa asiassa Nölle antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että kantaja oli viitemaan määrittämistä koskevassa menettelyssä esittänyt komissiolle seikkoja, joiden perusteella oli vakavaa aihetta epäillä, ettei Sri Lankan valinta viitemaaksi ollut oikea. Koska komissio ei katsonut tarpeelliseksi ottaa näitä tietoja huomioon esittämättä asianmukaisia perusteluja, yhteisön toimielinten asenne oli virheellinen ja anteeksiantamaton, mikä merkitsee törkeää toimivallan ylittämistä, jonka vakavuus johtuu siitä, että loukatut periaatteet kuuluvat perustavaa laatua oleviin oikeusperiaatteisiin (asia T-120/89, Stahlwerke Peine-Salzgitter v. komissio, tuomio 27.6.1991, Kok. 1991, s. II-279, 111 kohta).
- 79 Lisäksi kantajan mielestä oikeussääntöjen rikkomisen vakavuus johtuu sen harkintavallan laajuudesta, joka yhteisöjen toimielimillä on perusasetuksen 2 artiklan 5 kohdan a alakohdan soveltamisessa, ottaen huomioon sen, että toimielinten on käsiteltävänä olevassa tapauksessa laajan harkintavaltansa vuoksi erityisen tarkasti noudatettava menettelysääntöjä, joihin huolellisuusvelvollisuutta ja hyvää hallintoa koskevat periaatteet kuuluvat. Jos siis asetusta N:o 725/89 annettaessa rikottuja sääntöjä olisi pidettävä erityisen tärkeänä, koska perusasetuksen 2 artiklan 5 kohdan a alakohdassa yhteisöjen toimielimille myönnetään laaja harkintavalta, kantajan mukaan tästä seuraa, että huolellisuusvelvollisuutta ja hyvää hallintoa koskevien periaatteiden loukkaamista on pidettävä vakavana. Lopuksi kantaja väittää, että

yhteisöjen tuomioistuimen viimeisimmän oikeuskäytännön mukaan yhteisön vastuun syntyminen ei välttämättä edellytä, että kyseistä loukkausta olisi pidettävä mielivaltaan perustuvana (asia C-220/91 P, komissio v. Stahlwerke Peine-Salzgitter, tuomio 18.5.1993, Kok. 1993, s. I-2393).

80 Komissio täsmentää, että asiassa Nölle antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuimien viittasi ainoastaan siihen, että Nölle oli saattanut komission tietoon riittävästi seikkoja, joiden perusteella oli kyseenalaista, oliko Sri Lanka valittu viitemaaksi asianmukaisella ja kohtuullisella tavalla. Lainsäädäntötoimeen perustuva komission vastuu edellyttää riittävän ilmeistä oikeussääntöjen rikkomista, toisin sanoen vakavaa ja selvää oikeussääntöjen rikkomista, jota voidaan pitää mielivaltaan perustuvana. Komission mukaan epävarma seikka on vastakohta ilmeiselle ja mielivaltaiselle.

81 Komission mukaan perusasetuksen 2 artiklan 5 kohdan a alakohdan väitettyä loukkaamista ei voida luonnehtia vakavaksi. Se muistuttaa, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan polkumyynnin vastaiseen menettelyyn osallistuvien yksityisten oikeussubjektien menettelyllisten oikeuksien suojan laajuus riippuu niiden asemasta menettelyssä. Komissio katsoo, että kantaja ei voi vedota sen menettelyllisten oikeuksien vakavaan loukkaukseen sillä perusteella, että komission harkintavalta perusasetuksen säännösten täytäntöönpanossa liittyisi läheisesti velvollisuuteen kunnioittaa tiukasti niiden, joita asia koskee, menettelyllisiä oikeuksia, sillä yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön (em. asia BEUC v. komissio, tuomio 28.11.1991) mukaisesti asian ei voida katsoa koskevan kantajaa.

82 Neuvosto väittää, että oikeuskäytännöstä ei löydy minkäänlaista tukea kantajan väitteelle siitä, että yhteisön vastuun syntyminen ei enää välttämättä edellytä sitä, että kyseisen toiminnan on oltava lähes mielivaltaan perustuvaa.

- 83 Neuvosto huomauttaa, että yhteisön toimielimet eivät ole toimineet mielivaltaisesti, vaan ne ovat yksinkertaisesti arvioineet väärin niille kuuluvan tutkimusvelvollisuuden laajuuden perusasetuksen 2 artiklan 5 kohdan a alakohdan täytäntöönpanossa.
- 84 Neuvosto kumoo myös kantajan väitteen siitä, että sellaisen oikeussäännön rikkomista, jota sovellettaessa käytetään suhteellisen laajaa harkintavaltaa, olisi pidettävä vakavana. Neuvoston mukaan tällainen harkinta riippuu käsiteltävänä olevaan asiaan liittyvistä erityisolosuhteista. Kantaja ei kuitenkaan ole selittänyt, miksi perusasetuksen 2 artiklan 5 kohdan a alakohdan rikkomista olisi pidettävä vakavana. Lopuksi neuvosto esittää, ettei myöskään voida katsoa, että kyseisen säännöksen rikkomisen vakavuus johtuisi säännöksen täytäntöönpanossa noudatettavien perusperiaatteiden loukkaamisesta, sillä käsiteltävänä olevassa tapauksessa ei ole loukattu mitään näistä periaatteista.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 85 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että käsiteltävänä olevaan asiaan liittyvälle lainsäädännölle on luonteenomaista yhteisen kauppapolitiikan toteuttamisessa välttämätön laajan harkintavallan käyttö. Tällöin säännöksen riittävän ilmeisen rikkomisen vaatimus merkitsee vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sitä, että yhteisön vastuu voi syntyä ainoastaan silloin, kun kyseinen toimielin on selvästi ja vakavasti ylittänyt sen toimivallan käytölle asetetut rajat (ks. em. asiat HNL ym. v. neuvosto ja komissio, Mulder ym. v. neuvosto ja komissio, Campo Ebro Industrial ym. v. neuvosto).
- 86 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että edellä mainitussa asiassa Nölle annettussa tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että ”Nölle on esittänyt riittävästi seikkoja, jotka olivat komission ja neuvoston tiedossa jo polkumyynnin vastaisen menettelyn aikana ja joiden perusteella oli kyseenalaista, oliko Sri Lanka

valittu viitemaaksi asianmukaisella ja kohtuullisella tavalla” ja että ”vaikka toimielinten ei tarvitse ottaa huomioon kaikkia asianosaisten polkumyynnin vastaisessa menettelyssä ehdottamia viitemaita, käsiteltävänä olevassa tapauksessa Sri Lankan valintaa koskevien epäilysten vuoksi komission olisi pitänyt tutkia perusteellisemmin kantajan tekemää ehdotusta” (em. tuomion 30—32 kohta).

- 87 Tästä syystä on todettava — kuten näistä yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa Nölle esittämistä seikoista ilmenee — että yhteisöjen tuomioistuin ei katsonut, että Sri Lankan valinta viitemaaksi oli sinänsä virheellinen vaan se totesi ainoastaan, että kantajan esittämien epäilysten perusteella valinnan asianmukaisuus oli epävarma ja komission olisi pitänyt perusteellisemmin selvittää, olisiko Taiwan voinut olla asianmukaisempi valinta, kuten kantaja oli väittänyt. Kuten komissio lisäksi oikein korostaa, epävarma ei tarkoita läheskään samaa kuin ilmeinen ja mielivaltainen.
- 88 Itse asiassa tältä osin on todettava, että kun kantajan esittämien väitteiden perusteella oli epävarmaa, oliko asianmukaista valita Sri Lanka viitemaaksi, komissio ei ollut täysin laiminlyönyt sen selvittämistä, olisiko Taiwan sitä vastoin voinut olla asianmukaisempi viitemaa, mikä olisi tällaisessa tapauksessa saattanut merkitä komissiolle kuuluvien hyvää hallintoa koskevien velvollisuuksien vakavaa laiminlyöntiä menettelyyn osallistuneisiin osapuoliin nähden; komissio ei ollut sitä vastoin paneutunut asiaan vakavasti ja riittävästi. Tämä ilmenee selvästi asiassa Nölle annetun tuomion 34 kohdasta, jossa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että kirjettä, jonka komissio oli viitemaan määrittämisen yhteydessä lähettänyt kahdelle pääasialliselle taiwanilaiselle valmistajalle, ei voitu pitää riittävänä yrityksenä saada tietoja, ottaen huomioon kirjeen sisällön ja sen, että siihen vastaamiselle oli asetettu äärimmäisen lyhyt määräaika, minkä vuoksi yhteistyö kyseisten tuottajien kanssa oli käytännössä mahdotonta.
- 89 Koska näin ollen yhteisön toimielimet eivät olleet täysin laiminlyöneet huolellisuuteen ja hyvään hallintoon liittyviä velvollisuuksiaan kantajaan nähden, vaan ne olivat ainoastaan arvioineet väärin tästä periaatteesta johtuvien velvoitteiden laajuuden, huolellisuusvelvollisuutta koskevan periaatteen loukkaamista ei tässä

tapauksessa voida pitää riittävän ilmeisenä, eikä sitä voida pitää yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä tarkoitettuna selvänä ja vakavana loukkauksena (ks. em. asia HNL ym. v. neuvosto ja komissio; yhdistetyt asiat 116/77 ja 124/77, Amylum ja Tunnel Refineries v. neuvosto ja komissio, tuomio 5.12.1979, Kok. 1979, s. 3497; asia 143/77, Koninklijke Scholten-Honig v. neuvosto ja komissio, tuomio 5.12.1979, Kok. 1979, s. 3583).

- 90 Joka tapauksessa on lisättävä, että vaikka komissio olisi tutkinut perusteellisemmin, olisiko Taiwan voinut olla asianmukaisempi viitemaa, se ei välttämättä olisi estänyt sitä, että tällaisen selvityksen perusteella Sri Lanka olisi voinut osoittautua asianmukaiseksi ja kohtuulliseksi valinnaksi perusasetuksen 2 artiklan 5 kohdan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla.
- 91 Koska kantajan suojaksi asetettua oikeussääntöä ei ole riittävän ilmeisellä tavalla rikottu, kanne on hylättävä perusteettomana siltä osin, kuin se koskee niiden pankkikorkojen korvaamista koskevaa vaatimusta, jotka kantaja oli maksanut asetuksella N:o 725/89 asetetun polkumyyntitullin maksamiseksi ottamistaan lainoista; samoin kanne on hylättävä perusteettomana siltä osin kuin se koskee kantajan asianajajien eri tullivirastoissa suorittamista toimista aiheutuneiden kulujen korvausvaatimusta. Käsiteltävänä olevassa asiassa ei siten ole enää tarvetta tutkia yhteisön vastuun syntymisen muita edellytyksiä.

Oikeudenkäyntikulut

- 92 Työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Kantajan hävittyä asian sen on vastattava omista oikeudenkäyntikuluistaan sekä korvattava neuvoston ja komission oikeudenkäyntikulut, koska nämä ovat sitä vaatineet.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (laajennettu ensimmäinen jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) Kanne hylätään.**
- 2) Kantaja veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Cruz Vilaça

Barrington

Kirschner

Kalogeropoulos

Tiili

Julistettiin Luxemburgissa 18 päivänä syyskuuta 1995.

H. Jung

J. L. Cruz Vilaça

kirjaaja

presidentti